

Column- Signaal, april 2013

Tijd voor een Nederlandse “Wende”; Duurzame energie- bottum up en top down

Afgelopen week heeft de 2de kamer zich bezig gehouden met een vergelijking van het Duitse en Nederlandse systeem voor stimulering van duurzame energie. Duidelijker dan ooit zijn de twee verschillende visies over de aanpak voor de verduurzaming van de energievoorziening naar voren gekomen.

In Duitsland wordt de burgerbetrokkenheid bij het energiethema als een essentiële voorwaarde gezien voor de verduurzaming van de energievoorziening. Het gevolg: meer dan 2/3 van alle investeringen in duurzame energie zijn direct gerelateerd zijn aan betrokkenheid van burgers en MKB bedrijven. Daartegenover staat het Nederlandse beleid waarbij de verduurzaming van de energievoorziening op de meest kosteneffectieve manier moet worden ingevuld. Energiebedrijven die voor dat doel goed zijn toegerust nemen daardoor ook het allergrootste deel van de duurzame energieopwekking voor hun rekening. De ene aanpak zou je “bottum-up” kunnen noemen, de andere “top-down”.

Het bij beide visies behorende instrumentarium om duurzame energie te stimuleren is ook in beide gevallen verschillend. Een open zelfleveringsmodel past daarbij meer bij de eerst genoemde visie, waarbij burgers en bedrijven verbonden zijn met hun eigen energieopwekking; een gesloten SDE+ structuur past dan meer bij de tweede visie.

De effecten van deze twee aanpakken zijn volstrekt verschillend en tonen aan, tegen de achtergrond van de schamele DE prestaties van Nederland, dat er ook in Nederland ruimte moet komen voor de “Bottum-up” aanpak. Daar zal vanaf volgend jaar een begin mee worden gemaakt met de uitbreiding van de mogelijkheden van zelflevering “ voor de energiemeter” als uitwerking van het regeerakkoord. Voor velen nog niet vergaand genoeg, maar het is een begin en het markeert een andere manier van denken om duurzame energie te faciliteren via betrokkenheid van burgers. In de komende periode zal de aanpak dus vanuit twee kanten gebeuren. Zowel een meer centrale aanpak om grootschalige duurzame opwekking te realiseren via wind op land, wind op zee en bio-energie; maar daarnaast de decentrale duurzame opwekking door sterke betrokkenheid van burgers en lokale bedrijven door massale inzet van zonnestroom, zonnewarmte, warmtepompen en warmte/koude opslag. De effectiviteit van het nieuwe instrumentarium zal daarvoor nog moeten blijken, maar de zichtbare betrokkenheid vanuit de samenleving is nu al enorm en kan alleen maar groeien. Het zou toch mogelijk moeten zijn om in 2020 een kwart van onze huishoudens en bedrijven hun eigen energie op te laten wekken. Als dat lukt- en ik zou niet weten waarom niet, dan staan we nu op de drempel van een Nederlandse “Wende”

Teun Bokhoven,

Voorzitter Duurzame Energie Koepel